

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY

JULIANE KOKOTT

přednesené dne 1. března 2007(1)

Věc C-363/05

JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc

The Association of Investment Trust Companies

proti

Commissioners of HM Revenue and Customs

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná VAT and Duties Tribunal, Londýn]

„Daň z přidané hodnoty – Osvobození od daně pro spravování zvláštních investičních fondů – Pojem zvláštních investičních fondů, jak je vymezují členské státy – Uzavřené investiční fondy“

I – Úvod

1. Podle šesté směrnice o dani z přidané hodnoty 77/388/EHS (dále jen „šestá směrnice“)(2) je spravování zvláštních investičních fondů osvobozeno od daně z přidané hodnoty. V rozsudku *Abbey National*(3), který Soudní dvůr vydal rovněž na základě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané VAT and Duties Tribunal (Londýn), již upřesnil podmínky, které zahrnuje pojem *spravování zvláštních investičních fondů* a podmínky, za nichž jsou služby správy, které poskytují fondu třetí osoby, osvobozeny od daně z přidané hodnoty.

2. Ve věci *Abbey National* se jednalo o otevřené investiční fondy podle svazeneckého práva (*Authorised Unit Trusts*, dále jen „AUT“) a o investiční společnosti podle práva společností (*Open-ended Investment Companies*, dále jen „OEIC“). V tomto řízení vzniká otázka, zda se osvobození od daně použije rovněž na určité uzavřené fondy, a to na *Investment Trust Companies* (dále jen „ITC“). Otevřené a uzavřené fondy se od sebe liší v zásadě tím, že kapitál otevřených fondů měnné fondy na základě emitování a vyplácení [odkupu] podílových jednotek, zatímco kapitál uzavřených fondů je fixní.

3. Nejistota ohledně zacházení s ITC vyplývá z toho, že směrnice odkazuje v případě definice zvláštních investičních fondů, které jsou osvobozeny od daně, na vnitrostátní právo. Ve Spojeném království sice existuje ohledně ITC obecná úprava. Podle vnitrostátního práva se však na ně osvobození od daně z přidané hodnoty nevztahuje. Je tedy třeba upřesnit rozsah pravomocí členských států vymezit určitý pojem a meze, které jim v tomto ohledu ukládá zejména zásada neutrality daně z přidané hodnoty.

II – Právní rámec

A – Právo Společenství

4. Podle čl. 13 části B šesté směrnice

„osvobodí členské země od daní následující plnění, a to za podmínek, které samy stanoví k zajištění správného a jednoznačného uplatnění těchto osvobození a k zamezení jakýchkoli daňových úniků, vyhýbání se daňovým povinnostem či zneužití daňového režimu:

[...]

d) tyto operace:

[...]

6. spravování zvláštních investičních fondů, jak je vymezují členské státy; [...]

5. Směrnice Rady 85/611/EHS ze dne 20. prosince 1985 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP)(4) harmonizuje vnitrostátní právní úpravy týkající se zvláštních investičních fondů. Do její působnosti však podle čl. 1 odst. 2 druhé odrážky spadají pouze otevřené fondy, jejichž podílové jednotky jsou na žádost podílníků přímo nebo nepřímo odkoupeny nebo vyplaceny z aktiv těchto subjektů. Uzavřené fondy jsou naproti tomu výslovně z působnosti směrnice vyloučeny (čl. 2 odst. 1 první odrážka směrnice 85/611).

B – Vnitrostátní právo

6. Ve Spojeném království bylo osvobození od daní pro spravování zvláštních investičních fondů a investičních společností stanovené v šesté směrnici provedeno na základě Items 9 a 10, Group 5, Schedule 9 Value Added Tax Act 1994 (zákon o dani z přidané hodnoty z roku 1994). Tato úprava platí zejména pro AUT (Item 9) a OEIC (Item 10), avšak nikoli pro ITC.

7. Ustanovení zákona o dani z přidané hodnoty z roku 1994 v platném znění přitom pro definici těchto subjektů osvobozených od daní odkazují na ustanovení o *Collective Investment Schemes* v části XVII Financial Services and Markets Act 2000 (zákon o finančních službách a trzích z roku 2000, dále jen „FSMA“). FSMA provádí do vnitrostátního práva směrnici 85/611. ITC nespadají pod *Collective Investment Schemes* ve smyslu FSMA. Narozdíl od AUT a OEIC nepotřebují žádné povolení jako zvláštní investiční fondy, které uděluje *Financial Service Authority* (dále jen „FSA“), podléhají však jeho doзору, který vykonává jako *Listing Authority* (orgán burzovního dohledu pro kotaci).

8. Aby byla společnost uznána jako ITC ve smyslu zákona o daních z příjmů a zákona o korporátní dani, musí splnit řadu podmínek stanovených v Section 842 v Income and Corporation Taxes Act z roku 1988. Na toto ustanovení odkazují další právní předpisy. Dále se na ITC použijí pravidla o investičních společnostech stanovená v Companies Act z roku 1985.

III – Skutkový stav a předběžné otázky

9. ITC jsou kolektivní investiční nástroje s rozložením rizika, které jsou kotované na burze jako akciové společnosti a které investují do investičního portfolia. Investoři vlastní akcie společnosti. Na rozdíl od AUT a OEIC zůstává počet podílových jednotek (s výhradou případných zvýšení kapitálu) neměnný. Investoři nemají žádný nárok na odkup podílových jednotek prostřednictvím

spoležnosti, jak je tomu v případě jiných typů fondů. Své podílové jednotky mohou případně pouze prodat na burze. Burzovní hodnota podílových jednotek se řídí podle nabídky a poptávky, přičemž hodnota investičního portfolia ITC je podstatným, avšak nikoli jediným hodnotícím faktorem.

10. JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc je ITC. Těto osoba, JP Morgan Fleming Asset Management (UK) Limited, jí ohledně investičních obchodů poskytuje služby správy, za které momentálně odvádí daň z přidané hodnoty. Proti vybírání daně z přidané hodnoty za služby správy, které jsou jí poskytovány, podala odvolání k VAT and Duties Tribunal, který usnesením ze dne 19. září 2005 podal Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o následujících předběžných otázkách:

1. Může pojem „zvláštní investiční fondy“ v čl. 13 části B písm. d) bod 6 šesté směrnice zahrnovat rovněž uzavřené investiční fondy, jako jsou ITC?
2. Je-li odpověď na první otázku kladná, slovní spojení „jak je vymezují členské státy“ v čl. 13 části B písm. d) bod 6:
 - a) umožňuje, aby členské státy vybraly určité „zvláštní investiční fondy“, které se nacházejí na jejich území, za tím účelem, aby jim poskytly osvobození od daně pro služby správy a ostatní z osvobození od daně vyloučily nebo
 - b) znamená, že členské státy musí mezi fondy, které se nacházejí na jejich území, určit ty, které spadají pod definici „zvláštních investičních fondů“ a osvobození od daně se pak vztahuje na všechny tyto fondy?
3. Je-li odpověď na druhou otázku, že členské státy mohou vybrat „zvláštní investiční fondy“, které mohou využít osvobození od daně, jak ovlivňují zásady daňové neutrality, rovného zacházení a předcházení narušení hospodářské soutěže výkon této posuzovací pravomoci?
4. Má čl. 13 část B písm. d) bod 6 přímý účinek?

IV – Právní posouzení

A – Úvodní poznámka

11. Samotný pojem spravování zvláštních investičních fondů není v čl. 13 části B písm. d) bod 6 šesté směrnice přesněji definován. Formulace však obsahuje dva prvky, které vyžadují upřesnit, a to „spravování“ a „zvláštní investiční fondy“.

12. Jak rozhodl Soudní dvůr v rozsudku Abbey National, je definice, co představuje spravování ve smyslu uvedeného ustanovení, pouze otázkou práva Společenství. Podle ustálené judikatury jsou totiž osvobození od daně upravená v článku 13 šesté směrnice autonomními pojmy práva Společenství, které musí být vymezeny podle práva Společenství s cílem zabránit rozdílnému používání režimu daně z přidané hodnoty mezi jednotlivými členskými státy(5).

13. Podle výslovného znění směrnice je naproti tomu vůči členským státům přesněji vymezit dotčené zvláštní investiční fondy. K tomu Soudní dvůr v rozsudku Abbey National uvedl:

„Zatímco v důsledku toho členské státy nemohou měnit jejich obsah, zejména když stanoví podmínky pro jejich použití, nemůže tomu však být v případě, kdy jim Rada svěřila pravomoc vymezit určité termíny osvobození od daně“(6).

14. Tato formulace je zavádějící. Zdá se, že Soudní dvůr přiznává členským státům pravomoc

změnit obsah směrnice, což je obecně vyhrazeno zákonodárci Společenství.

15. Ve skutečnosti to může pouze znamenat, že směrnice v určitých výslovně uvedených případech odkazuje na přesnější definici pojmu provedenou vnitrostátními právními řády a ponechává tak členským státům, aby tyto pojmy doplnily. Takové odkazy na vnitrostátní definice se v šesté směrnici nacházejí na řadě míst. Tak například přísluší členským státům vymezit lékařská nebo nelékařská zdravotnická povolání, jejichž služby jsou podle čl. 13 části A odst. 1 písm. c) šesté směrnice osvobozeny od daně. Krom toho závisí osvobození služeb obecně prospěšných nebo charitativních zařízení na tom, zda jim členské státy udělily příslušný status(7).

16. Tato legislativní technika sice vede k tomu, že podmínky pro použití šesté směrnice se mohou v konkrétních případech v jednotlivých členských státech lišit. Avšak v oblastech, které zákonodárce Společenství v šesté směrnici neharmonizoval detailně, zavádí určitou právní jistotu, jelikož příslušná pravidla členských států mohou být nadále používána. Ty si ponechávají určitý rozhodovací prostor, který jim umožní podmínit udělení osvobození od daně splněním určitých kritérií, která jsou stanovena ve vnitrostátním právu s ohledem na zvláštní okolnosti v dotčeném členském státu.

17. Posuzovací pravomoc členských států je omezena jednak zněním, jakož i smyslem a účelem příslušného ustanovení směrnice(8). Členské státy tak nemohou kvalifikovat jako zvláštní investiční fondy ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice subjekty, které s ohledem na smysl a účel ustanovení nespádají přímo pod tento pojem. A jednak musí členské státy rovněž dodržovat obecné zásady, na kterých je založena šestá směrnice, jako je zejména zásada neutrality daně z přidané hodnoty(9).

B – K první předložené otázce

18. První předložnou otázkou je třeba objasnit, zda uzavřené investiční fondy, jako jsou ITC, mohou vůbec představovat „zvláštní investiční fondy“ podle čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice.

19. V rozsudku Abbey National, který byl vydán po předkládacím usnesení v projednávané věci, Soudní dvůr již rozhodl, že osvobození od daně pro spravování zvláštních investičních fondů se uskuteční bez ohledu na jejich právní formu a je použitelné jak na subjekty kolektivního investování zřízené podle smluvního nebo svazenského práva, tak na subjekty kolektivního investování zřízené podle práva společenství(10).

20. Na službách správy poskytnutých externím správcem jsou sice závislé především investiční fondy bez vlastní právní subjektivity, tj. fondy zřízené podle smluvního nebo svazenského práva. Naproti tomu investiční společnosti zřízené podle práva společenství se mohou v zásadě spravovat samy i bez zásahu třetí osoby(11). Pokud však investiční fondy zřízené podle práva společenství povolí externího správce, nacházejí se ve stejné situaci jako investiční fondy bez vlastní právní subjektivity(12). Jak již Soudní dvůr rozhodl v rozsudku Abbey National, bylo by v rozporu se zásadou daňové neutrality, kdyby služby správy vykonávané pro fondy podle práva společenství podléhaly dani, zatímco spravování fondů v jiné právní formě by bylo od daně osvobozeno(13).

21. ITC jsou akciové společnosti, tedy zvláštní investiční fondy s vlastní právní subjektivitou, které jsou založeny na základě stanov. Mezi investičními fondy v této právní formě a jinými investičními společnostmi založenými na základě stanov, jako například OEIC, neexistují žádné zjevné relevantní rozdíly, které by *a priori* vyloučily zařazení výše uvedených uzavřených investičních fondů mezi zvláštní investiční fondy ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice.

22. Skutečnost, že směrnice 85/611 není použitelná na uzavřené investiční fondy, není s tímto závěrem v rozporu. Soudní dvůr sice v rozsudku Abbey National odkázal na ustanovení směrnice 85/611 za účelem zodpovězení otázky, co je třeba považovat za spravování investičního fondu, které je osvobozeno od daně z přidané hodnoty. Avšak šestá směrnice byla vydána dávno před směrnicí 85/611 a její rozsah působnosti je jiný než rozsah působnosti této směrnice(14). Směrnice 85/611 tedy neumožňuje přijmout žádné automatické závěry, pokud jde o to, které subjekty mohou být zahrnuty do osvobození v čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice.

23. Uzavřené investiční fondy nebyly krom toho vyloučeny z rozsahu působnosti směrnice 85/611 z důvodů, které by mohly být použity obdobně na výklad šesté směrnice. Zákonodárce naopak postupoval při harmonizaci ustanovení o investičních fondech postupně a vyhradil si přijetí ustanovení o uzavřených fondech na pozdější dobu(15).

24. První předběžnou otázku je tedy třeba zodpovědět tak, že pojem „zvláštní investiční fond“ v čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice může zahrnovat rovněž uzavřené investiční fondy, jako jsou ITC.

C – Ke druhé a třetí předběžné otázce

25. Druhá a třetí předběžná otázka, které je třeba přezkoumat společně, směřují k tomu, aby byl upřesněn rozsah pravomocí, které mají členské státy při definici zvláštních investičních fondů, jejichž spravování je podle čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice osvobozeno od daně.

26. Předkládající soud uvádí dvě možnosti výkladu. Podle první možnosti může členský stát za účelem osvobození od daně z přidané hodnoty pro služby správy podle čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice vybrat určité zvláštní investiční fondy, které existují na jeho území a jiné z osvobození vyloučit. Podle druhé možnosti je spravování všech zvláštních investičních fondů, jak je vymezily členské státy, osvobozeno od daně z přidané hodnoty.

27. K tomu je třeba nejdříve poznamenat, že pojem zvláštního investičního fondu (special investment fund) sám o sobě není právním pojmem vnitrostátního práva, jak zdůrazňuje rovněž Komise. Skutečnost, že forma investování je kvalifikována podle vnitrostátního práva jako investiční fond, neumožňuje tedy ještě bez dalšího dojít k závěru, že se jedná rovněž o zvláštní investiční fond ve smyslu směrnice. Členské státy naopak musí při výkonu své posuzovací pravomoci upřesnit, které subjekty je třeba považovat za zvláštní investiční fondy, jejichž spravování je osvobozeno od daně z přidané hodnoty. V tomto ohledu mohou v zásadě vyloučit z osvobození určité typy investičních fondů a to bez ohledu na okolnost, že některé aspekty těchto investičních fondů jsou předmětem zvláštní právní úpravy ve vnitrostátním právu(16).

28. Pouze ze skutečnosti, že ITC jsou podle práva Spojeného království považovány za investiční fondy, nelze tedy nutně dospět k závěru, že spravování investičních fondů této kategorie musí být osvobozeno od daně z přidané hodnoty. Je třeba naopak přezkoumat, zda vnitrostátní zákonodárce vykonal správně svou posuzovací pravomoc, když nerozšířil osvobození od daně na spravování ITC.

29. Při výkonu své posuzovací pravomoci musí členské státy respektovat cíle sledované osvobozením od daní a zásadu daňové neutrality(17).

30. Cílem osvobození spravování zvláštních investičních fondů upraveného v čl. 13 části B písm. d) bod 6 šesté směrnice je zejména usnadnit malým investorům přístup k této formě investování. Neexistovalo-li by toto osvobození, byli by držitelé podílových jednotek zvláštních investičních fondů daňově více zatíženi než investoři, kteří investují své peníze přímo do akcií nebo jiných cenných papírů a nevyužívají služeb správy fondu(18). Právě pro malé investory má investování do investičních fondů zvláštní význam. Kvůli malému objemu investice, kterým disponují, totiž mají jen omezenou možnost široce rozloženého investování svých peněz přímo do cenných papírů. Dále často nemají znalosti, které jsou nutné pro porovnání a výběr cenných papírů(19).

31. Jak sice vláda Spojeného království správně zdrazňuje, je třeba osvobození od daní stanovená v článku 13 šesté směrnice vykládat striktně, jelikož představují výjimky z obecné zásady, podle které je daň z přidané hodnoty vybírána za každé úplné poskytnutí služeb uskutečněné osobou povinnou k dani(20). Výklad pojmů použitých v tomto ustanovení však musí být v souladu s jeho cíli(21). To znamená, že členské státy nemohou vykládat příliš striktně kategorii zvláštních investičních fondů, jejichž spravování je osvobozeno od daní(22). Jinak by nebylo dosaženo cíle usnadnit investování do investičních fondů.

32. Členské státy zejména nemohou vyloučit z osvobození investiční fondy, které spadají do působnosti směrnice 85/611, kterou byla pravomoc členských států vymezit určitý pojem mezitím překryta(23). Jelikož tato směrnice vysoce sbližuje vnitrostátní právní předpisy o určitých typech investičních fondů za účelem ochrany investorů, jsou investiční fondy, které spadají do působnosti směrnice, zvláště vhodné pro investování malých investorů.

33. Členské státy mohou z osvobození vyloučit jiné formy investičních fondů, které nespadají do působnosti směrnice 85/611, pokud je to v souladu se zásadou daňové neutrality.

34. Zásada daňové neutrality je uvedena poprvé v pátém bodě odvodní první směrnice o dani z přidané hodnoty(24), který zní: „systém daní z přidané hodnoty dosahuje nejvyšší jednoduchosti a neutrality, je-li daň vybírána co nejvšeobecněji a pokud její oblast působnosti pokrývá všechny stupně výroby a distribuce, a rovněž poskytování služeb [...]“

35. Soudní dvůr přiznal význam této zásady v různých situacích. V rámci práva na odpověď vyžaduje tato zásada neutralitu ohledně hodnoty, tj. daň zaplacená na vstupu musí být zcela odpovídající od daní, která se stane splatnou při plnění poskytnutém konečnému spotřebiteli(25). Tak se zamezí opakovanému daňovému zatížení plnění v závislosti na počtu postupných stupňů předchozích plnění.

36. V jiných kontextech je více zdrazněn aspekt rovného zacházení se všemi plátními nebo se všemi osobami povinnými k dani s ohledem na zdanění a použitelnou daňovou sazbu(26). Formulace, které Soudní dvůr zvolil pro vyjádření tohoto aspektu zásady daňové neutrality se liší.

37. V některých rozhodnutích uvedl: „Zásada daňové neutrality zakazuje, [...] aby bylo při zdanění zacházeno rozdílně s hospodářskými subjekty, které uskutečňují stejné operace“(27).

38. V jiných rozsudcích použil Soudní dvůr formulaci, že zásada daňové neutrality brání zejména tomu, „aby s podobným zbožím nebo poskytováním služeb, které si navzájem konkurují, bylo zacházeno z hlediska DPH rovněž“ (28). K tomu Soudní dvůr dále opakovaně doplnil, že pro vyhodnocení, zda jsou výrobky nebo poskytování služeb podobné, nejsou totožnost výrobce nebo poskytovatele služeb a právní forma, pod níž vykonávají své činnosti, v zásadě rozhodné (29).

39. Tyto formulace zdůrazňují vždy různé aspekty, v některých případech rovné zacházení s hospodářskými subjekty, v jiných případech rovné zacházení s plátními, která poskytují. Jsou však založeny na stejném chápání zásady daňové neutrality. Její rozsah by byl zejména příliš omezen, pokud by na základě formulace uvedené v bodě 37 muselo rovné zacházení ohledně zdanění platit pouze pro stejná plátní, jak uvádí vláda Spojeného království. Krom toho zásada daňové neutrality naopak vyžaduje rovné zacházení s plátními, která plní stejný účel, jsou vzájemně zaměnitelná, a navzájem si proto konkurují.

40. Spojené království se obává, že skupina zvláštních investičních fondů, které jsou osvobozeny od daně, bude v případě tohoto výkladu zásady daňové neutrality takzka neomezená. Osvobození od daně by pak muselo být rozšířeno rovněž na spravování řady jiných forem kolektivního investování, jako jsou penzijní fondy, kapitálová životní pojištění, Investment Clubs a Venture Capital Trusts.

41. Jak však správně uvádí Komise, předmetem tohoto řízení je pouze otázka, zda se osvobození podle čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice vztahuje na spravování uzavřených investičních fondů, jako jsou ITC. Způsob, jakým by bylo třeba posoudit určité další investiční nástroje s ohledem na cíle tohoto ustanovení a zásady daňové neutrality, je hypotetická otázka.

42. Vláda Spojeného království krom toho uvádí, že i když existence konkurenčního vztahu představuje rozhodující kritérium, rozdílné daňové zacházení jej v každém případě neovlivňuje, jelikož rozsah dodatečného daňového zatížení ITC je ve skutečnosti příliš malý.

43. S tímto názorem nelze souhlasit. Zásada daňové neutrality zakazuje rozdílné zacházení s podobnými, a tedy navzájem si konkurujícími výrobky nebo službami ohledně osvobození od daně z dané hodnoty. Aby byla tato zásada porušena, není nezbytné, aby rozdílné zdanění vedlo skutečně k prokazatelnému narušení hospodářské soutěže. V opačném případě by se osvobození od daně používalo v případě od případu. Skutečný vliv zdanění spravování fondů na hospodářskou soutěž totiž závisí na okolnostech jednotlivého případu, např. na struktuře nákladů jednotlivých typů fondů a cenové citlivosti segmentů dotčených fondů.

44. V rámci přezkumu zásady daňové neutrality se však v projednávaném případě nejedná o samotnou srovnatelnost činností spravování nebo rovné zacházení s externími správci. Jedná se naopak o srovnatelnost investičních fondů, jejichž postavení na trhu je pravděpodobně ovlivněno daňovým zatížením spravování fondů. V tomto případě zásada daňové neutrality tedy zakazuje rozdílné daňové zacházení s plátními v závislosti na příjemcích plátní, pokud jsou tito příjemci plátní srovnatelní a navzájem si konkurují.

45. Předkládající soud ve svém předkládacím rozhodnutí konstatoval, že ITC stejně jako AUT nebo OEIC umožňují soukromým investorům investovat do finančních portfolií s rozložením rizika, a tak snížit riziko spojené s obchody na burze. U všech typů fondů využívají navíc soukromí investoři profesionálního řízení fondů, jehož náklady jsou rozděleny, a celkově snížených administrativních a obchodních nákladů. Dodává, že plní rovněž stejné funkce pro institucionální investory. To naznačuje, že ITC jsou srovnatelné s typy fondů, na které se vztahuje daňové osvobození (AUT, OEIC) a navzájem si s nimi konkurují. Jejich spravování by tedy mělo být

rovněž osvobozeno od daně z přidané hodnoty.

46. Rozdílné zacházení by mohlo být přípustné pouze tehdy, pokud by různé typy fondů nepříspívaly stejným způsobem k uskutečnění cíle osvobození od daně. Úelem osvobození od daně je zejména usnadnit malým investorům přístup k investování do převoditelných cenných papírů pomocí kolektivního investování. Tato skupina investorů má sotva možnost sama kontrolovat činnost fondu, a je tedy zvláště závislá na ochranných mechanismech stanovených zákonem.

47. Tím, že čl. 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice odkazuje na definici zvláštních investičních fondů provedenou členskými státy, ponechává jim možnost určit právní rámec, který upravuje strukturu a správu investičních nástrojů osvobozených od daně. V souladu s cíli osvobození od daně by bylo, kdyby se členské státy při výkonu této pravomoci vymezit určitý pojem nechaly rovněž vést úrovni ochrany, kterou zajišťuje investorům jednotlivý typ fondu.

48. V případě fondů, které spadají do působnosti směrnice 85/611, již členské státy nemají v tomto ohledu žádnou posuzovací pravomoc; v tomto případě je třeba předpokládat, že investoři jsou dostatečně chráněni. Jiné formy investičních fondů mohou naproti tomu být z osvobození od daně vyloučeny, pokud ochrana, kterou zajišťují investorům, není na srovnatelné úrovni jako ochrana, kterou nabízejí fondy, jejichž spravování je od daně osvobozeno.

49. Předkládající soud musí posoudit, zda je v projednávaném případě úroveň ochrany investorů u ITC srovnatelná s úrovní ochrany u AUT a OEIC. Podle jednotlivého typu fondu mohou být přitom použity různé mechanismy, které ve skutečnosti vedou ke srovnatelné úrovni ochrany.

50. Na druhou a tetí předložnou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že čl. 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice uděluje členským státům pravomoc vymezit zvláštní investiční fondy, jejichž spravování je osvobozeno od daně. Při výkonu této pravomoci musí členské státy dodržet znění a cíle tohoto ustanovení, jakož i zásadu daňové neutrality, která vyžaduje ohledn? vybírání daně rovné zacházení se všemi zvláštními investičními fondy, které jsou podobné a které si tedy navzájem konkurují.

D – Ke tvrté předložné otázce

51. Pokud členský stát při výkonu své pravomoci vymezit zvláštní investiční fondy, které jsou osvobozeny od daně ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice, porušil zásadu daňové neutrality a nezahrnul neprávem některé fondy, vzniká otázka, zda má směrnice ve prospěch dotčených osob přímý účinek.

52. V tomto ohledu je třeba připomenout, že ve všech případech, kdy se ustanovení směrnice z hlediska svého obsahu jeví jako bezpodmínečná a dostatečně přesná, se lze těchto ustanovení dovolávat při neexistenci prováděcích opatření přijatých ve lhůtách v?i jakýmkoli vnitrostátním předpisem neslučitelným se směrnicí nebo z důvodu, že definují práva, která jednotlivci mohou uplatňovat v?i státu(30).

53. Článek 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice popisuje dostatečně přesně a bezpodmínečně činnost, kterou je třeba osvobodit od daně z přidané hodnoty, takže jednotlivci se může tohoto ustanovení přímo dovolávat.

54. Skutečnost, že členské státy mají posuzovací pravomoc při vymezení zvláštních investičních fondů, jejichž správa je osvobozena od daně, není s tímto závěrem v rozporu. Pokud vnitrostátní zákonodárce překročil tuto posuzovací pravomoc, může jednatel v každém případě na základě čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice požadovat přímo osvobození od daně z přidané

hodnoty, pokud je na základě objektivních kritérií zjevné, že dotčený měl být ve skutečnosti zahrnut do skupiny osob osvobozených od daně(31). V případě porušení zásady daňové neutrality musí osoba povinná k dani prokázat, že dotčený investiční fond je podobný investičním fondům, které jsou podle vnitrostátního práva osvobozeny od daně a se kterými si navzájem konkurují.

55. Ílenský stát nemůže v této situaci vůči osobě povinné k dani namítat, že nepřijal právní předpisy, které vymezují dotčený typ fondu jako zvláštní investiční fond ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice(32). Ílenský stát nemůže a *fortiori* odkázat na vnitrostátní právní předpisy, které při výkonu této pravomoci vymezit určitý pojem vydal, avšak které jsou v rozporu se zásadou daňové neutrality(33).

56. Tvrdou otázku je tedy třeba zodpovědět tak, že čl. 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice má přímý účinek vůči těm osobám, kterým vnitrostátní právo v rozporu se zásadou daňové neutrality nepřiznává osvobození od daně z přidané hodnoty, které upravuje toto ustanovení.

V – Závěry

57. Na základě výše uvedených úvah navrhuji Soudnímu dvoru následující odpovědi na předložené otázky VAT and Duties Tribunal:

1. Pojem „zvláštní investiční fond“ v čl. 13 části B písm. d) bod 6 šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů Ílenských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně může zahrnovat rovněž uzavřené investiční fondy, jako jsou *Investment Trust Companies*.

2. Článek 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice uděluje Ílenským státům pravomoc vymezit zvláštní investiční fondy, jejichž spravování je osvobozeno od daně. Při výkonu této pravomoci musí Ílenské státy dodržet znění a cíle tohoto ustanovení, jakož i zásadu daňové neutrality, která vyžaduje ohledné vybírání daně rovné zacházení se všemi zvláštními investičními fondy, které jsou podobné a které si tedy navzájem konkurují.

3. Článek 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice má přímý účinek vůči těm osobám, kterým vnitrostátní právo v rozporu se zásadou daňové neutrality nepřiznává osvobození od daně z přidané hodnoty, které upravuje toto ustanovení.

1 – Původní jazyk: němčina.

2 – Šestá směrnice 77/388/EHS Rady ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů Ílenských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně (Úř. věst. L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23). Tato směrnice byla s účinností od 1. ledna 2007 zrušena a nahrazena směrnicí Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, s. 1).

3 – Rozsudek ze dne 4. května 2006, Abbey National a Inscape Investment Fund, C-169/04, Sb. rozh. s. I-4027).

4 – Úř. věst. L 375, s. 3; Zvl. vyd. 06/01, s. 139, naposledy pozměňná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/1/ES ze dne 9. března 2005, kterou se mění směrnice Rady 73/239/EHS, 85/611/EHS, 91/675/EHS, 92/49/EHS a 93/6/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/19/ES, 98/78/ES, 2000/12/ES, 2001/34/ES, 2002/83/ES a 2002/87/ES za účelem zavedení nové organizační struktury výboru pro finanční služby (Úř. věst. L 79, s. 9).

5 – Srov. rozsudek ze dne 12. září 2000, Komise v. Irsko (C-358/97, Recueil, s. I-6301, bod 51),

ze dne 3. března 2005, Fonden Marselisborg Lystbådehavn (C-428/02, Sb. rozh. s. I-1527, bod 27) a rozsudek Abbey National a Inscape Investment Fund (uvedený výše v poznámce pod čarou 3, bod 38).

6 – Rozsudek Abbey National a Inscape Investment Fund (uvedený výše v poznámce pod čarou 3, bod 39) s odkazem na rozsudek ze dne 28. března 1996, Gemeente Emmen (C-468/93, Recueil, s. I-1721, bod 25).

7 – Srov. čl. 13 část A odst. 1 písm. b), g), h), i), l), n) šesté směrnice.

8 – Srov. rozsudek Gemeente Emmen (uvedený výše v poznámce pod čarou 6, bod 25), jakož i rozsudek ze dne 12. února 1998, Blasi (C-346/95, Recueil, s. I-481, bod 21) a mé stanovisko ze dne 15. prosince 2005 ve věci Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen (rozsudek ze dne 27. dubna 2006, C-443/04 a C-444/04, Sb. rozh. s. I-3617, bod 23).

9 – Srov. rozsudky ze dne 10. září 2002, Kügler (C-141/00, Recueil, s. I-6833, bod 55 a násl.), ze dne 6. listopadu 2003, Dornier (C-45/01, Recueil, s. I-12911, bod 69) a ze dne 27. dubna 2006, Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen (C-443/04 a C-444/04, Sb. rozh. s. I-3617, body 35 a 36), jakož i bod 23 a bod 37 a násl. stanoviska v této věci.

10 – Uvedený výše v poznámce pod čarou 3, bod 53.

11 – K tomu blíže stanovisko generálního advokáta Poiarese Madura ze dne 18. května 2004 ve věci BBL (rozsudek ze dne 21. října 2004, C-8/03, Sb. rozh. s. I-10157, bod 26), jakož i mé stanovisko ze dne 8. září 2005 ve věci Abbey National a Inscape Investment Fund (rozsudek uvedený výše v poznámce pod čarou 3, body 29 a násl.).

12 – Srov. mé stanovisko ve věci Abbey National a Inscape Investment Fund (uvedené výše v poznámce pod čarou 11, bod 32) a stanovisko ve věci BBL (uvedené výše v poznámce pod čarou 11, bod 27).

13 – Rozsudek Abbey National a Inscape Investment Fund (uvedený výše v poznámce pod čarou 3, bod 56).

14 – Srov. mé stanovisko ve věci Abbey National a Inscape Investment Fund (uvedené výše v poznámce pod čarou 11, bod 79).

15 – Srov. šestý bod odvodní směrnice 85/611.

16 – Podle toho, co uvedl Soudní dvůr v rozsudku Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen (uvedený výše v poznámce pod čarou 9, bod 33) ohledně pravomoci členských států definovat lékařská povolání, která spadají do rozsahu působnosti osvobození od daně upraveného v čl. 13 části A odst. 1 písm. c) šesté směrnice.

17 – Srov. judikaturu uvedenou výše v poznámce pod čarou 8 a 9.

18 – Srov. rozsudek Abbey National a Inscape Investment Fund (uvedený výše v poznámce pod čarou 3, bod 62) a body 27 a 68 stanoviska v této věci, jakož i stanovisko ve věci BBL (uvedené výše v poznámce pod čarou 11, bod 26).

19 – Stanovisko ve věci Abbey National a Inscape Investment Fund (uvedené výše v poznámce pod čarou 11, bod 28).

20 – Srov. mimo jiné rozsudky ze dne 20. listopadu 2003, Taksatorringen (C-8/01, Recueil, s.

I?13711, bod 36), ze dne 26. kv?tna 2005, Kingscrest a Montecello (C?498/03, Sb. rozh. s. I?4427, bod 29), Abbey National a Inscape Investment Fund (uvedený výše v poznámce pod ?arou 3, bod 60) a rozsudek ze dne 14. prosince 2006, VDP Dental Laboratory (C?401/05, Sb. rozh. s. I?12121, bod 23).

21 – Srov. rozsudek Dornier (uvedený výše v poznámce pod ?arou 9, bod 42) a rozsudek Kingscrest a Montecello (uvedený výše v poznámce pod ?arou 20, bod 29).

22 – Srov. rozsudek ze dne 11. ledna 2001, Komise v. Francie (C?76/99, Recueil, s. I?249, bod 23). Soudní dv?r zde konstatuje, že ?l. 13 ?ást A odst. 1 písm. b) šesté sm?rnice nem?že být vykládán p?íliš striktn?, jelikož osvobození ?inností souvisejících s poskytováním nemocni?ní a léka?ské pé?e má zajistit, aby se neztížil p?ístup k takové pé?i kv?li vyšším náklad?m, které by vznikly, pokud by samotná pé?e nebo ?innosti s ní související podléhaly dani z p?idané hodnoty.

23 – Srov. stanovisko ve v?ci Abbey National a Inscape Investment Fund (uvedené výše v poznámce pod ?arou 11, bod 38).

24 – Sm?rnice Rady 67/227/EHS ze dne 11. dubna 1967 o harmonizaci právních p?edpis? ?lenských stát? týkajících se daní z obratu (Ú?. v?st. 71, s. 1301; Zvl. vyd. 09/01, s. 3). Tato sm?rnice byla s ú?inností od 1. ledna 2007 zrušena a nahrazena sm?rnicí Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému dan? z p?idané hodnoty (Ú?. v?st. L 347, s. 1).

25 – Viz rozsudky ze dne 14. února 1985, Rompelman (268/83, Recueil, s. 655, bod 19), ze dne 21. b?ezna 2000, Gabalfria a další (C?110/98 až C?147/98, Recueil, s. I?1577, bod 44), ze dne 27. zá?í 2001, Cibo Participations (C?16/00, Recueil, s. I?6663, bod 27), a ze dne 26. kv?tna 2005, Kretztechnik (C?465/03, Sb. rozh. s. I?4357, bod 34).

26 – Rozsudek Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen (uvedený výše v poznámce pod ?arou 9, bod 35). Viz rovn?ž rozsudek Dornier (uvedený výše v poznámce pod ?arou 9, bod 74), ve kterém Soudní dv?r p?ímo vychází ze zásady rovného zacházení.

27 – Rozsudek ze dne 7. zá?í 1999, Gregg (C?216/97, Recueil, s. I?4947, bod 20). Viz rovn?ž rozsudky ze dne 29. b?ezna 2001, Komise v. Francie (C?404/99, Recueil, s. I?2667, bod 45), Kügler (uvedený výše v poznámce pod ?arou 9, bod 30) a rozsudek Abbey National a Inscape Investment Fund (uvedený výše v poznámce pod ?arou 3, bod 56).

28 – Rozsudky ze dne 23. ?íjna 2003, Komise v. N?mecko (C?109/02, Recueil, s. I?12691, bod 20), ze dne 17. února 2005, Linneweber a Akritidis (C?453/02 a C?462/02, Sb. rozh. s. I?1131, bod 24), ze dne 12. ledna 2006, Turn- a Sportunion Waldburg (C?246/04, Sb. rozh. s. I?589, bod 33) a rozsudek Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen (uvedený výše v poznámce pod ?arou 9, bod 39). Význam neutrálního vybírání dan? z p?idané hodnoty pro hospodá?skou sout?ž zd?raznil Soudní dv?r již v rozsudku ze dne 12. ?ervna 1979, Nederlandse Spoorwegen (126/78, Recueil, s. 2041, bod 12).

29 – Rozsudek Linneweber a Akritidis (uvedený výše v poznámce pod ?arou 28, bod 25), kde se nachází více odkaz?. V jiných situacích však mohou ur?ité vlastnosti poskytovatele pln?ní, nap?. jeho profesní kvalifikace, p?edstavovat relevantní rozdíl pro da?ové zacházení s pln?ním (srov. rozsudek Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen, uvedený výše v poznámce pod ?arou 9, bod 40 a násl).

30 – Srov. rozsudky ze dne 19. ledna 1982, Becker (8/81, Recueil, s. 53, bod 25), Kügler (uvedený výše v poznámce pod ?arou 9, bod 51) a Linneweber a Akritidis (uvedený výše v poznámce pod ?arou 28, bod 33).

31 – Srov. v tomto smyslu rozsudky Dornier (uvedený výše v poznámce pod ?arou 9, bod 81) a Kügler (uvedený výše v poznámce pod ?arou 9, bod 55 až 57).

32 – Srov. v tomto smyslu rozsudek Linneweber und Akritidis (uvedený výše v poznámce pod ?arou 28, bod 35).

33 – Srov. rozsudek Linneweber und Akritidis (uvedený výše v poznámce pod ?arou 28, bod 36 a násl.).